

УДК 343.9

О.М. Скрябінкандидат юридичних наук, доцент
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ**УЧАСТЬ АДВОКАТА ПРИ ВИРІШЕННІ ПИТАННЯ ПРО ОБРАННЯ ПІДОЗРЮВАНОМУ, ОБВИНУВАЧЕНОМУ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИГЛЯДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ**

У статті розглянуто особливості участі захисника при вирішенні питання про обрання запобіжного заходу підозрюваному, обвинуваченому в кримінальному провадженні України у вигляді тримання під вартою. Подано пропозиції щодо вдосконалення норм Кримінально-процесуального кодексу України від 19 листопада 2012 р., які стосуються дій адвоката при вирішенні питання про обрання запобіжного заходу підозрюваному, обвинуваченому у вигляді тримання під вартою.

Ключові слова: адвокат, кримінальний процес, кримінальне провадження, кримінальне судочинство, запобіжний захід, досудове слідство, слідчий суддя, прокурор, підозрюваний, обвинувачений.

I. Вступ

У Конституції України (ст. 3) проголошено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [5]. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження й забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Реалізація цих конституційних положень здійснюється в кримінальному судочинстві, що належить до тієї сфери правоохоронної діяльності, де істотно зачіпаються права особистості. Конкретизуючи втілені в Конституції України ідеї про пріоритет особистості, її прав і свобод у ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України від 19 листопада 2012 р. [7], законодавець зазначив, що завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Найбільш часто зазначене обмеження в ст. 2 КПК України має місце при застосуванні до підозрюваного, обвинуваченого таких гострих заходів процесуального примусу, як обрання запобіжного заходу.

Без запобіжних заходів не обходиться жоден кримінальний процес сучасних держав світу, бо за їх допомогою забезпечується належний, заданий законом перебіг досудового розслідування й судового провадження, а в кінцевому підсумку – захист особи, суспільства, держави від кримінальних правопорушень та виконання інших завдань кримінального судочинства [11, с. 6]. У системі запобіжних заходів кримінально-процесуальним гарантіям відведено вагоме місце. При цьому їх найбільша концентрація спостерігається навколо тих дій, які мають спрямування на обмеження особистої свободи. Саме з цієї причини тримання під вартою як один з найсуворіших видів запобіжних заходів постає в центрі уваги в аспекті оцінки процесуальних гарантій у механізмі застосування запобіжних заходів у сфері кримінальної юстиції. Важлива роль у кримінальному провадженні загалом та при обранні запобіжного заходу підозрюваному, обвинуваченому належить захиснику. Вищезазначеним, насамперед, зумовлена необхідність дослідження особливостей діяльності захисника при обранні запобіжного заходу підозрюваному, обвинуваченому у вигляді тримання під вартою.

Проблематика застосування запобіжних заходів у кримінальному судочинстві перебувала в полі зору багатьох українських та зарубіжних учених-процесуалістів, таких як: Ю. Бубир [2], К. Горелкіна [13], Ю. Грошевий, П. Гультай [3], А. Дубинський, З. Зінатулін, О. Капліна, В. Ключков, В. Корнуков, Л. Лобойко [8], В. Маляренко, М. Михеєнко, В. Нор, І. Петрухін, П. Попелюшко [11], А. Рижаків, С. Смоков [13], О. Тищенко, В. Шибіко, однак, вищезазначені вчені та інші науковці зосереджували увагу переважно на дослідженні проблематики застосу-

вання запобіжних заходів у кримінальному судочинстві. У зв'язку із цим доводиться констатувати неповноту наукових досліджень, присвячених участі захисника при вирішенні питання про обрання запобіжного заходу підозрюваному, обвинуваченому у вигляді тримання під вартою.

II. Постановка завдання

Метою статті є наукове дослідження особливостей участі адвоката при обранні запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою в кримінальному провадженні відповідно до вимог КПК України та надання пропозицій щодо вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України.

III. Результати

У науковій літературі функціональне призначення інституту запобіжних заходів у кримінальному процесі є дискусійним. Так, наприклад, деякі вчені наголошують на необхідності розглядати їх у контексті діяльності зі здійснення кримінального переслідування. Є. Белоусова [1, с. 48] зазначає, що без застосування запобіжних заходів здійснення кримінального провадження неможливе. Р. Мазюк [9, с. 103] вказує, що запобіжні заходи слід розглядати як факультативний елемент, у зв'язку з тим, що він забезпечує реалізацію обвинувальної діяльності прокурора й органів досудового розслідування. Не погоджуючись із цією позицією, О. Картохіна [4] звертає увагу на те, що основне призначення запобіжних заходів полягає не у викритті винного, а в забезпеченні оптимальних умов для доказування.

Законодавець в Кримінальному процесуальному кодексі України від 19 листопада 2012 р. [7] стосовно запобіжних заходів за зразок узяв апробований на практиці кризів призму рішень Європейського суду з прав людини із застосування Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод досвід західноєвропейських демократій, а також, образно кажучи, "гіркий" вітчизняний досвід [8]. Законодавець запровадив нову, європейську, систему запобіжних заходів. Він відмовився від підписки про невиїзд, поруки громадської організації або трудового колективу, нагляду командування військової частини [11]. На теперішній час, відповідно до ст. 176 КПК України, запобіжними заходами є: 1) особисте зобов'язання; 2) особиста порука; 3) застава; 4) домашній арешт; 5) тримання під вартою.

Тимчасовим запобіжним заходом є затримання особи, яке застосовують з підстав і в порядку, визначеному КПК.

Відповідно до ч. 4 ст. 176 КПК України, запобіжні заходи застосовують: під час досудового розслідування – слідчий суддя за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором, або за клопотанням прокурора, а під

час судового провадження – суд за клопотанням прокурора.

Таким чином, усі запобіжні заходи на сьогодні може застосовувати тільки судовий орган. Основним завданням адвоката на цьому етапі буде довести суду доцільність застосування найбільш м'якого запобіжного заходу (наприклад, особисте зобов'язання; особиста порука, застава; домашній арешт, ніж тяжкого (тримання під вартою)).

Відповідно до ч. 1 ст. 193 КПК України, розгляд клопотання про застосування запобіжного заходу здійснюється за участю прокурора, підозрюваного, обвинуваченого, його захисника, крім випадків, передбачених ч. 6 цієї статті.

Ми не повністю погоджуємось з вищезначеною нормою КПК України й вважаємо, що при розгляді клопотання від слідчого про застосування запобіжного заходу, погодженого з прокурором, у судові засідання необхідно також залучати слідчого, який саме і склав це клопотання. Таким чином, на нашу думку, ст. 193 КПК України необхідно доповнити додатковим пунктом, який викласти у такій редакції: "У разі, якщо клопотання про застосування запобіжного заходу надходило до слідчого судді від слідчого, розгляд клопотання здійснюється за участю слідчого, прокурора, підозрюваного, обвинуваченого, його захисника".

У ст. 177 Кримінального процесуального кодексу України [7] зазначено, що метою застосування запобіжного заходу є забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього процесуальних обов'язків, а також запобігання спробам: переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду; знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення; незаконно впливати на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного, обвинуваченого, експерта, спеціаліста у цьому самому кримінальному провадженні; перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином; вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, у якому підозрюється, обвинувачується.

Підставою застосування запобіжного заходу, відповідно до ч. 2 ст. 177 КПК України, є: по-перше, наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення; по-друге, наявність ризиків, які дають достатні підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний, обвинувачений, засуджений може здійснити вищезначені дії (ст. 177 КПК).

Таким чином, всі запобіжні заходи, які передбачені у ст. 176 КПК України, більшою чи меншою мірою обмежують конституційні

права громадян, закріплені в Основному Законі України, насамперед у ст. 33 Конституції України кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом. Залежно від ступеня такого обмеження диференціюється й порядок обрання окремих видів запобіжних заходів.

У найбільш простому вигляді захист здійснюється при застосуванні таких запобіжних заходів, як особисте зобов'язання, особиста порука, застава, домашній арешт. Такі запобіжні заходи на практиці найбільше застосовуються з волі підозрюваного або обвинуваченого. Процесуальний порядок обрання таких запобіжних заходів не дуже складний. У такому процесі учасники кримінального процесу більш пасивні, наданих доказів не завжди достатньо для вирішення питання про обрання запобіжного заходу, та учасники процесу менше звертаються до слідчого судді по допомогу в отриманні додаткових доказів.

Інша справа, коли вирішується питання про обрання виняткового запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, який, відповідно до ст. 183 КПК України, застосовується виключно в разі, якщо прокурор доведе, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, передбаченим ст. 177 КПК України.

Взяття під варту є виключним і найбільш суворим запобіжним заходом, котрий застосовується тоді, коли є всі підстави вважати, що інші, менш суворі запобіжні заходи можуть не забезпечити виконання підозрюваним, обвинуваченим процесуальних обов'язків і належної поведінки.

У п. 3 Постанови Пленуму Верховного Суду України "Про практику застосування судами запобіжного заходу у вигляді взяття під варту та продовження строків тримання під вартою на стадіях дізнання і досудового слідства" від 25 квітня № 4 [12] зазначено, що взяття під варту є найбільш суворим запобіжним заходом, у зв'язку з чим він обирається лише за наявності підстав вважати, що інші запобіжні заходи, можуть не забезпечити виконання підозрюваним, обвинуваченим процесуальних обов'язків.

Законність тримання під вартою полягає в дотриманні встановленої законом процедури застосування цього запобіжного заходу, а його обґрунтованість – у вимозі взяття особи під варту лише за наявності передбачених у законі підстав. Безпідставне тримання під вартою – серйозне порушення прав людини. У Загальній декларації прав людини (1948 р.) наголошено: "Ніхто не може зазнавати безпідставного арешту, за-

тримання або вигнання" (ст. 9). Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966 р.) містить таке положення: "Нікого не може бути піддано свавільному арешту чи тримання під вартою. Нікого не може бути позбавлено волі інакше, як на підставах і відповідно до такої процедури, які встановлено законом" (ст. 9). Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (1950 р.) у статті про право (кожного) на свободу та особисту недоторканність (ст. 5) прямо застерігає про те, що "нікого не може бути позбавлено свободи інакше ніж відповідно до процедури, встановленої законом", і лише у перелічених у ній шести випадках, одним з яких є законний арешт особи "з метою припровадження її до встановленого законом компетентного органу на підставі обґрунтованої підозри у вчиненні нею кримінального правопорушення або якщо є розумні підстави вважати за необхідне запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення".

Вирішення питання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою вимагає від слідчого судді або суду мудрості, виваженості, сміливості й небажухості до долі особи, щодо якої вирішується це питання, потребує глибокого знання як вітчизняного законодавства, так і міжнародних правових актів, подолання стереотипів, що склалися у процесі багаторічного застосування кримінально-процесуального закону, котрий діяв раніше, усвідомлення нової ролі, нового місця суду в системі органів, що здійснюють кримінальне провадження в Україні [6, с. 390].

Таким чином, тримання під вартою полягає в примусовій ізоляції підозрюваного, обвинуваченого, засудженого та поміщенні його на певний строк до відповідної установи. Прокурор має довести перед слідчим суддею, що тільки цей запобіжний захід необхідно обрати особі, щодо якої підготовлене клопотання про тримання під вартою. У ч. 2 ст. 183 КПК України надано вичерпний перелік осіб, до яких може бути застосований цей запобіжний захід, і наведено певні умови його застосування.

Так, запобіжний захід у вигляді тримання під вартою не може бути застосований, крім як:

- 1) до особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено основне покарання у вигляді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, – виключно у разі, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених ст. 177 цього Кодексу, буде доведено, що підозрюваний, обвинувачений не виконав обов'язки, покладені на нього при застосуванні іншого, раніше обраного запобіжного заходу, або не виконав у встановленому

порядку вимог щодо внесення коштів як застави та надання документа, що це підтверджує;

2) до раніше судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до трьох років, виключно у разі, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених ст. 177 цього Кодексу, буде доведено, що, перебуваючи на волі, ця особа переходила від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину;

3) до раніше не судимої особи, яка підозрюється чи обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до п'яти років, – виключно у разі, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених ст. 177 цього Кодексу, буде доведено, що перебуваючи на волі, ця особа переходила від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину;

4) до раніше не судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад п'ять років;

5) до раніше судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад три роки;

6) до особи, яку розшукують компетентні органи іноземної держави за кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким може бути вирішено питання про видачу особи (екстрадицію) такій державі для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку, в порядку і на підставах, передбачених розділом IX цього Кодексу або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Наведений перелік розширеному тлумаченню не підлягає, оскільки прямо передбачений у ч. 2 ст. 183 КПК України.

При обранні запобіжного заходу тримання під вартою слідчий суддя зобов'язаний визначитися з розміром застави, яка може бути внесена як альтернатива триманню під вартою. У трьох випадках, які визначені в ч. 4 ст. 183 КПК України, а саме щодо злочину, вчиненого із застосуванням насильства або погрозою його застосування; щодо злочину, який спричинив загибель людини; щодо особи, стосовно якої у цьому провадженні вже обирався запобіжний захід у вигляді застави, проте був порушений нею,

слідчий суддя має право не застосовувати заставу як альтернативний запобіжний захід, однак якщо ж він все ж таки прийняв рішення й у цих випадках заставу застосувати, то він має визначитися з додатковими зобов'язаннями, які необхідно покласти в разі внесення застави на підозрюваного, обвинуваченого, наслідками невиконання таких зобов'язань і визначитися з конкретним розміром застави.

Таким чином, головна особливість застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою полягає в тому, що він обирається всупереч волі підозрюваного, обвинуваченого. У такому процесі повною мірою виявляється принцип кримінального процесу – змагальність, коли прокурор у судовому засіданні перед слідчим суддею намагається довести, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, а захисник, навпаки, звертає увагу учасників кримінального процесу, що виняткових підстав для застосування даних заходів немає, вказує, що підозрюваному або обвинуваченому можливо та доцільно застосувати більш м'який вид запобіжного заходу, такі як особиста порука, особисте зобов'язання, застава, домашній арешт, можуть забезпечити належну поведінку підозрюваного. Такий процес з погляду змагальності є ідеальним. Учасники кримінального провадження дуже активні й зацікавлені у результаті. Це дає змогу слідчому судді докладніше перевірити та оцінити всі зібрані сторонами докази й правильно застосувати запобіжний захід.

Відповідно до ч. 2, 3 ст. 193 КПК України, слідчий суддя, суд, до якого прибув або доставлений підозрюваний, обвинувачений для участі у розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу, зобов'язаний роз'яснити його права: мати захисника. Слідчий суддя, суд зобов'язаний вжити необхідних заходів для забезпечення захисником підозрюваного, обвинуваченого, якщо останній заявив клопотання про залучення захисника, якщо участь захисника є обов'язковою або якщо слідчий суддя, суд вирішить, що обставини кримінального провадження вимагають участі захисника.

Практичні аспекти застосування запобіжних заходів на досудовому слідстві та в суді показують, що застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – це не виключна міра, а запобіжний захід загального характеру, який частіше за все застосовують до осіб, які скоїли тяжкий або особливо тяжкий злочин. Тому, коли адвокат бере участь у судовому засіданні щодо розгляду клопотання слідчого або прокурора про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, перед слідчим суддею захисник висловлює свою думку та на-

дає документи, які характеризують підозрюваного або обвинуваченого. У своїй промові та за допомогою належних документів захисник повинен довести до слідчого судді, що інші, більш м'які запобіжні заходи можуть забезпечити належну поведінку підозрюваного, обвинуваченого та що жодних виняткових випадків не існує для обрання до свого підзахисного такої міри запобіжного заходу, як тримання під вартою.

Також адвокат повинен звернути увагу суду на обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу відповідно до ст. 178 КПК України, а саме: 1) вагомість наявних доказів про вчинення підозрюваним, обвинуваченим кримінального правопорушення; 2) тяжкість покарання, що загрожує відповідній особі у разі визнання підозрюваного, обвинуваченого винуватим у кримінальному правопорушенні, у вчиненні якого він підозрюється, обвинувачується; 3) вік та стан здоров'я підозрюваного, обвинуваченого; 4) міцність соціальних зв'язків підозрюваного, обвинуваченого в місці його постійного проживання, у тому числі наявність в нього родини й утриманців; 5) наявність у підозрюваного, обвинуваченого постійного місця роботи або навчання; 6) репутацію підозрюваного, обвинуваченого; 7) майновий стан підозрюваного, обвинуваченого; 8) наявність судимостей у підозрюваного, обвинуваченого; 9) дотримання підозрюваним, обвинуваченим умов застосованих запобіжних заходів, якщо вони застосовувалися до нього раніше; 10) наявність повідомлення особі про підозру у вчиненні іншого кримінального правопорушення; 11) розмір майнової шкоди, у завданні якої підозрюється, обвинувачується особа, або розмір доходу, в отриманні якого внаслідок вчинення кримінального правопорушення підозрюється, обвинувачується особа, а також вагомість наявних доказів, якими обґрунтовуються відповідні обставини.

Такий підхід повністю збігається з основними положеннями п. 6.1 Мінімальних стандартних правил ООН щодо заходів, не пов'язаних із позбавленням волі (Токийські правила 1990 р.) [10].

IV. Висновки

Таким чином, застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою суттєво обмежує права підозрюваного та обвинуваченого відповідно до ст. 33 Конституції України, у зв'язку з чим останні потребують особливої юридично-психологічної підтримки адвоката. На нашу думку, під час застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою участь захисника повинна бути обов'язковою. Тому пропонуємо доповнити ч. 2 ст. 52 КПК України п. 7 і викласти в такій редакції: "В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечуєть-

ся у кримінальному провадженні: п. 7 щодо осіб, стосовно яких передбачається застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – з моменту надання підозрюваному, обвинуваченому клопотання та матеріалів, якими обґрунтовується необхідність застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Перспективою подальшого дослідження може стати виявлення юридичних і психологічних етапів участі адвоката та надання правової допомоги підозрюваному, обвинуваченому на досудовому слідстві й у судовому провадженні.

Список використаної літератури

1. Белоусова Е.А. Прекращение уголовного преследования в стадии предварительного расследования: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Е.А. Белоусова. – СПб., 2004. – 177 с.
2. Бубир Ю.В. Надання захисником правової допомоги як важлива гарантія прав підозрюваного під час застосування запобіжних заходів / Ю.В. Бубир // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Юридичні науки". – 2014. – Вип. 1. – Т. 3. – С. 125–130.
3. Гультай П. Деякі проблеми прокурорського нагляду за законністю застосування запобіжних заходів у світлі нового КПК України / П. Гультай // Вісник прокуратури. – 2012. – № 9. – С. 54–60.
4. Картохина О.А. Начало и прекращение уголовного преследования следователями органов внутренних дел: дис. ... канд. юрид. наук / О.А. Картохина. – СПб., 2003. – С. 36.
5. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар / відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. – Х.: Одиссей, 2013. – 1104 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 19 листопада 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>.
8. Лобойко Л.М. Реформування кримінально-процесуального законодавства в Україні (2006–2011 роки): монографія / Л.М. Лобойко. – К.: Істина, 2012. – Ч. 1. Загальні положення і досудове провадження. – 288 с.
9. Мазюк Р.В. Институт уголовного преследования в российском уголовном судопроизводстве: монография / Р.В. Мазюк. – М., 2009. – 216 с.
10. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении мер, не связанных с тюремным заключением (Токийские правила): при-

- няты 14 декабря 1990 г. Резолюцией 45/110 Генеральной Ассамблеи ООН [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_907.
11. Попелюшко В. Запобіжні заходи в новому КПК України: поняття, мета, підстави, види та загальна характеристика / В. Попелюшко // Юридичний вісник України. – 2012. – № 39. – С. 6–7.
12. Про практику застосування судами запобіжного заходу у вигляді взяття під варту та продовження строків тримання під вартою на стадіях дізнання і досудового слідства : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 25 квітня 2003 р. № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-03>.
13. Смоков С.М. Гарантії застосування заходів процесуального примусу у кримінальному судочинстві України : монографія / С.М. Смоков, К.Г. Горелкіна. – О. : Аст-ропринт, 2012. – 152 с.

Стаття надійшла до редакції 22.05.2014

Скрябин А.Н. Участие адвоката при решении вопроса об избрании подозреваемому, обвиняемому меры пресечения в виде содержания под стражей

В статье рассматриваются особенности участия защитника при решении вопроса об избрании меры пресечения подозреваемому, обвиняемому в уголовном производстве Украины в виде содержания под стражей. Предоставляются предложения по совершенствованию норм Уголовно-процессуального кодекса Украины от 19 ноября 2012 г., которые касаются действий адвоката при решении вопроса об избрании меры пресечения подозреваемому, обвиняемому в виде содержания под стражей.

Ключевые слова: адвокат, уголовный процесс, уголовное производство, уголовное судопроизводство, мера пресечения, следствие, следственный судья, прокурор, подозреваемый, обвиняемый.

Scriabin A. Participation of counsel in deciding the election suspect, accused remand in custody

Without precautions not do any criminal proceedings modern countries in the world, because they help ensuring proper, given the law and the course of the preliminary investigation proceedings, and in the end – the protection of individuals, society and the state of criminal offenses and other tasks of criminal justice. Important role in the criminal proceedings in general and in a custody the suspect or accused belongs defender. The aforementioned first and conditioned by the need to study peculiarities of the defender in a custody the suspect or accused in a detention.

When a lawyer involved in the hearing on a motion of the prosecutor or investigator custody in a detention before an investigating judge advocate shall give its opinion and provide documents that describe the suspect or accused. In his speech and with proper documents defender must prove to the investigating judge others, softer precautions can ensure the proper conduct of the suspect, accused and that no exceptional circumstances which do not exist for the election to his client as a preventive measure such as detention custody.

Thus, a preventive measure in the form of detention significantly limit the rights of the suspect and the accused under Article 33 of the Constitution of Ukraine, and therefore the latter require special legal and psychological support lawyer. In our opinion, during a preventive measure in the form of detention defense counsel shall be compulsory. We therefore propose to supplement part 2 of article 52 of the Criminal Procedural Code of Ukraine which paragraph 7 as follows: "In other cases, the mandatory participation of counsel is provided in criminal proceedings: paragraph 7 with respect to the persons to whom the application is expected as a preventive measure of detention – from the date of the suspect or accused and request materials that justified the need for preventive measure of detention.

Key words: lawyer, criminal procedure, criminal procedure, criminal procedure, a preventive measure, the investigation, the investigating judge, the prosecutor, the suspect, the accused.